

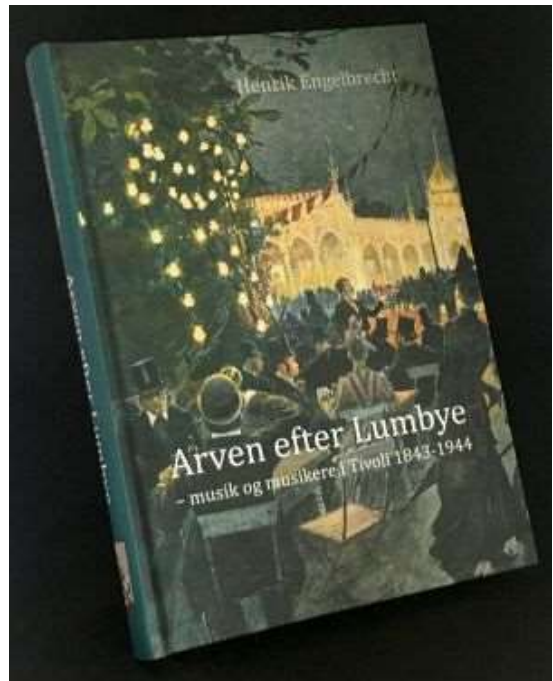
(/)

[🏠 \(/ \)](#) > Musik, teater, film (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater>)> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Arven efter Lumbye[← Forrige artikel \(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/manden-bag-masken\)](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/manden-bag-masken)

Arven efter Lumbye

*Kategori: Anmeldelser**Visninger: 2518*Del artikel: **f** (<https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/arven-efter-lumbye>) **t**(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på <http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/arven-efter-lumbye>)**in**(<http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/arven-efter-lumbye&title=>)**Henrik Engelbrecht****Arven efter Lumbye – musik og musikere i Tivoli 1843-1944****Forlaget henrikengelbrecht.dk. 340 sider. 349 kr. (299 kr. i juni 2020)**

Alle kender formodentlig den danske valsekonge Hans Christian Lumbye. Champagnegaloppen, Drømmebilleder, Københavns Jernbane Damp Galop er musikstykker, der dukker op i erindringen, når talen falder på den danske Strauss. Berømt og feteret i både ind- og udland og en ikke uvæsentlig årsag til Tivolis succes. Forlystelseshaven, som Georg Carstensen åbnede i 1843, var i allerhøjeste grad grundlagt på musik – utallige var de steder, hvor man kunne høre musik, som jo dengang udelukkende var levende musik. Der var blæsere på karruselbanen, man oprettede en cirkusbygning, hvor der naturligvis også skulle være musikere, musik på plænen, ligesom der var levende musik og sang i de forskellige udskænkingssteder i Tivoli. Et harmoniorkester var der også og meget mere. Lumbye spillede i koncertsalen, og repertoiret var valse, polkaer og galopper skrevet af kapelmesteren selv eller af Strauss'erne og andre populære mellemeuropæiske komponister – men det kunne også være populære operaouverturer eller –potpourrier af fx Rossini og Weber.



Lumbye var så kendt, at han uden besvær kunne skaffe publikum til koncertturneer, her i 1846, hvor "Musikdirecteur Lumbye" med et 24 mand stort orkester spillede i Vejle Klub den 16. oktober. Den udsendte fra Vejle Amts Avis var helt forlegen: "Hvor gjerne vilde Ref. udhæve Noget af Alt det Skjønne, han her hørte; men hvad skal han nævne først? Webers, Rossinis og Aubers Mesterværker tør han ikke røre ved, og de Lumbyeske Compositioner, lige fra Champagne-Rusen (sit venia verbo) til de usigelige deilige Drømmebilleder, vare saa rige paa Skjønheder, at det var Synd at iklæde dem klangløse Ord."

Bekjendtgjørelser.
 Efter Begjæring af Vedler Bruun bliver Mandagen den 19de dennes, Formiddagen kl. 10, paa hans Bopæl i Gaarden Nr. 63 paa Torvegade afholdt Auction over noget Bøhøve og Lesere, navnlig Haandværksredskaber, Jernslagbaand og Sengeskåder. Kjøbhavende indbydes.
 Byfogedcontoiret i Bølle, den 12te October 1846.
 O. M. Kersleb.

Lumbyes Concert.
 Imorgenaften (Fredag den 16de October) kl. 7, giver Musikdirecteur Lumbye med sit Orkester (24 Medlemmer) en eneste stor Instrumental-Concert, hvis Indhold vil blive bekjendtgjort ved Placater, i Klubbens Locale. Billetterne faaes hos Hørr. Richard Warburg & Seligmann, a 3 Mark for Børn og det Halve for Børn.

Norre-Djyllands
Stænder = Tidende 1846.
 De, der ønske at subscribere paa Samme, ville behøge herom inarest at gjøre Anmeldelse til nærmest lgl. Postcontoir. Prisen bliver uden Pension til Numerantallet 3 Rbd. pr. Exemplar.

Manufactur = Handel.
 Et stort og smukt Udvalg af de moderneste Toier, Shawler og Lærklæder, Baand, Plonder og Bobbi

Annonceringen for Lumbyes koncert i Vejle Amts Avis

Men berømmelsen var altså først og fremmest knyttet til Tivoli i København. Og københavnernes strømmede til – i den fjerde sæson troppede 6.000 op på åbningsdagen for at høre Lumbyes orkester på 33 mand spille. Den kontrakt, Lumbye havde indgået med Carstensen og Tivoli lød på 15 numre pr. aften fordelt over tre afdelinger – og det var altså hver aften (og en masse da capo). Som sæsonen gik, blev fremførelsen vel bedre, for der var ikke afsat tid til særlig mange øvetimer – en enkelt gennemspilning, hvis det gik højt. Problemet med den manglende forberedelse går igen gennem mange år og giver anledning til mindre gode fremførelser af musikken. Og de umådelige mængder øl og spiritus, som musikerne indtog i løbet af aftenen, gjorde formodentlig heller ikke musikken bedre. Også det et problem, der fortsatte gennem mange år – men vist ikke nødvendigvis kun gjaldt for musikken i Tivoli.

Henrik Engelbrechts bog handler om Tivolis første 100 år – med specielt henblik på musikken i haven. Og dermed karakteriserer man også i høj grad Tivolis historie, for musikken var af enorm betydning for forlystelsen. Det har givet anledning til massevis af gode historier, som er videreført af musikere i deres erindringer og i avisernes næsten daglige referater og kommentarer. Historier om de enkelte musikere og dirigenter og deres særheder, problemer med støj fra andre forlystelser og højrystet tale. Men også om musikkens udvikling, hvor symfonier af Wagner, Sibelius, Haydn, Grieg osv. trængte sig på sammen med det mere lette repertoire. Vi hører om forskellige tenorer og sopraner, der besøgte København – så kendte navne som Gigli, Laurits Melchior og Jussi Bjørling fik publikum til at strømme til koncerterne. Og man kunne nævne en masse andre kendte navne. For slet ikke at tale om de kapelmestre, der fulgte efter H.C. Lumbye. Det var ikke helt let at følge efter mesteren. Men læs selv.

Det er virkelig historien om den levende musik i hovedstaden – for der var jo en masse musik i mange andre etablissementer i hovedstaden, somme tider med de samme musikere, der måtte haste fra det ene sted til det andet.

Det er et stykke væsentlig kulturhistorie, som Henrik Engelbrecht her åbenbarer for os. Forfatteren har tidligere udgivet velskrevne og underholdende musik- og kulturhistoriske værker om operaen i guldalderens København og om H.C. Andersens livslange operainteresse, og "Arven efter Lumbye" følger fint op. Man får veloplagte beskrivelser af særlige personligheder og underholdnings- og især musikindustriens udvikling i København gennem de godt 100 år fra Lumbyes tid over alle hans efterfølgere på dirigentpodiet, indtil nazister sprængte en meget stor del af Tivoli i luften i juni 1944.

Fremstillingen er krydret med et væld af billeder – der er kun ganske få opslag uden mindst et billede af centrale personer, forlystelsessteder i Tivoli, partiturer, noder og meget mere, og det er med til at gøre bogen til en lystfyldt tour de force gennem en ualmindelig spændende historie.

[Historie-online.dk, den 10. juni 2020]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/manden-bag-masken>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

([/article/items/view/2789/108](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/beatlemania)) (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/beatlemania>) (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/barrison-feberen>)